

1950 —

ARTES EN CATALUÑA

— 1977

Del segundo origen. Artes en Cataluña, 1950-1977

Silvia Gubern. *Sense títol* 1965-1973. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Del 2 de julio al 25 de octubre de 2015

Organiza y produce: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Este proyecto ha sido realizado con la colaboración especial del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Comisarios: Pepe Serra, Juan José Lahuerta y Valentín Roma

Sala de exposiciones temporales 1

Patrocinan

Agrolimen

fundació
abertis

***Del segundo origen* plantea un acercamiento al desarrollo del arte en Catalunya desde 1950 hasta 1977, entre los diversos intentos de retomar la tradición vanguardista interrumpida por la Guerra Civil y la eferescencia de la cultura libertaria durante el proceso de restitución democrática. Esta muestra prefigura cómo el Museu Nacional podría desplegar el siglo XX en sus colecciones.**

Josep Ponsatí. *Barcelona, 1977*. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

La exposición complementa y prolonga cronológicamente la nueva presentación de arte moderno de la colección del museo, prefigurando una posible permanente que abarcaría hasta finales de la década de 1970, al mismo tiempo que señala, también, visiones monográficas futuras.

Del segundo origen es un punto de partida, un paso adelante en la tarea de revisar y recuperar la extraordinariamente rica y compleja creación artística de la segunda mitad del siglo xx en nuestro país.

El objetivo de esta primera exposición colectiva es plantear un estado de la cuestión; no pretende establecer una tesis, tan sólo

señalar la necesidad de trabajar en profundidad un periodo, sus artistas y sus diversas corrientes.

Para ello se han reunido 194 obras de 109 artistas y colectivos, además de una gran cantidad de materiales que sacan a la luz los fondos documentales del museo.

Del segundo origen. Artes en Catalunya, 1950-1977 arranca con el clima de revitalización estética de principios de los cincuenta, donde hallamos artistas como Josefa Tolrà, Esther Boix o Antoni Clavé, entre otros; colectivos como Cobalto 49 o Dau al Set; eventos como los Salones de Octubre y los Ciclos Experimentales de Arte Nuevo, además de publicaciones como *Ariel* o la revista *Algol*. La muestra termina con el multitudinario mitin de la CNT a las puertas del actual Museu Nacional, celebrado el 2 de julio de 1977, en un momento de gran pujanza de los lenguajes conceptuales, que conviven con tres generaciones distintas de pintores, así como con algunos nombres propios del campo de la fotografía. En medio de este marco cronológico tienen lugar numerosos episodios significativos: la *performance* pictórica del Grup Gallot de Sabadell en la plaza Catalunya; las experiencias *povera* de Antoni Llena, Jordi Galí, Sílvia Gubern y Juan Carlos Pérez Sánchez en el Jardí del Maduixer; el mural efímero de Joan Miró en la fachada del Colegio de Arquitectos, etc.

Con motivo de la exposición se publica un libro-álbum que contiene una cronología y una bibliografía exhaustivas de los acontecimientos artísticos que tuvieron lugar en Catalunya durante esos 27 años. El libro contiene, además, la reproducción facsímil de una gran cantidad de documentos de todo tipo –artículos, folletos, catálogos, manifiestos, declaraciones...-, lo que lo convierte en una antología imprescindible de la época. Hay que destacar que la inmensa mayoría de los documentos reproducidos provienen de la Biblioteca del propio museo.

TEXTOS DE SALA

A finales de los años cuarenta, Cataluña vive un clima de revitalización artística desde el que se intentan recuperar algunas sendas interrumpidas por la Guerra Civil. Aparecen, entonces, colectivos como Cobalto 49, o Dau al Set, entre otros; eventos como los Salones de Octubre y los Ciclos Experimentales de Arte Nuevo; publicaciones como *Ariel* o la revista *Algol*. Además, ya en la década de los cincuenta, diversos artistas que más tarde adquirieron una gran relevancia viajan a París, donde asisten al “ocaso” del surrealismo y a la aparición de lo que podríamos llamar la última gran pintura europea, personificada por Michaux, Fautrier, Wols, Dubuffet, Mathieu, etc. También establecen contacto con Joan Miró y Pablo Picasso, los maestros de vanguardia exiliados en la capital francesa, de quienes ansían recibir el testigo de la modernidad o, quizás, un simple beneplácito que legitime sus inquietudes rupturistas.

Casi treinta años más tarde, tras la muerte del dictador Francisco Franco, Cataluña se convierte en el epicentro de la cultura libertaria: el 2 de julio de 1977, precisamente a las puertas del actual Museu Nacional d'Art de Catalunya, tiene lugar el multitudinario mitin de la CNT (Confederación Nacional del Trabajo) en el que participan emblemáticos dirigentes anarcosindicalistas en el exilio, como Frederica Montseny y Josep Peirats. Meses después, entre el 22 y el 25 de julio, se celebran las Jornadas Libertarias Internacionales en el Park Güell, que congregan a un millón de ciudadanos durante varios días. Vistos en perspectiva, ambos acontecimientos constituyen, hoy, una invitación a repensar, mediante otros horizontes, la historia democrática en nuestro país.

Esta exposición trata de acercarse al desarrollo de las prácticas artísticas en Cataluña durante veintisiete años, entre 1950 y 1977, relejendo los relatos que las narraron desde el presente, a partir de unas coordenadas que permitan calibrar sus vínculos y sus disparidades, sus tensiones y sus transferencias. Las obras de los artistas conviven con los testimonios de la historiografía y con numerosos materiales que documentan cómo fue articulándose el panorama institucional, la escena de galerías o el mapa de espacios alternativos.

En este sentido, la muestra se complementa y prolonga cronológicamente la nueva presentación de arte moderno de la colección del Museu Nacional y prefigura una posible exposición permanente desplegada hasta finales de la década de los setenta, aunque señalando, también, visiones monográficas futuras, así como los fondos documentales del museo.

Josep Guinovart. *L'arbre*, 1958. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Joan Brossa, Joan Ponç, Joao Cabral.
Em va fer Joan Brossa, 1951. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Angel Ferrant. *Noies entrelaçades*, 1952.
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Años cincuenta

Para algunas narraciones historiográficas Dau al Set se ha convertido en una especie de mito originario cuya impronta ha eclipsado a numerosos autores y grupos que ocupan un lugar relevante en el desarrollo de la modernidad en Cataluña, artistas como Josefa Tolrà, José María Nunes, Antoni Clavé, Ángel Ferrant o Joaquim Puigvert, colectivos como CLUB 49 y diseñadores de la talla de Ricard Giralt Miracle, entre muchos otros.

Igualmente significativa fue la actividad de la Sala Gaspar y las Galeries Laietanes, verdaderos epicentros donde se llevaron a cabo las propuestas más arriesgadas de los años cincuenta. Asimismo, las artes escénicas viven entonces un impulso trascendental de la mano de los coreógrafos Joan Tena y Joan Magrinyà, los dramaturgos Ricard Salvat y Maria Aurèlia Capmany, así como por parte de Joan Brossa, un autor muy importante para entender las prácticas performativas posteriores. Junto a ellos, cabe señalar a los teóricos Alexandre Ciriaci Pellicer, Rafael Santos Torroella, Cesáreo Rodríguez-Aguilera y Juan-Eduardo Cirlot, éste último con una obra poética avanzada a su tiempo.

Josefa Tolrà. *Mocado blanc brodat A*, 1956. Foto Xavier Arenós

Josefa Tolrà. *Mocado blanc brodat B*, Foto Xavi Arenós

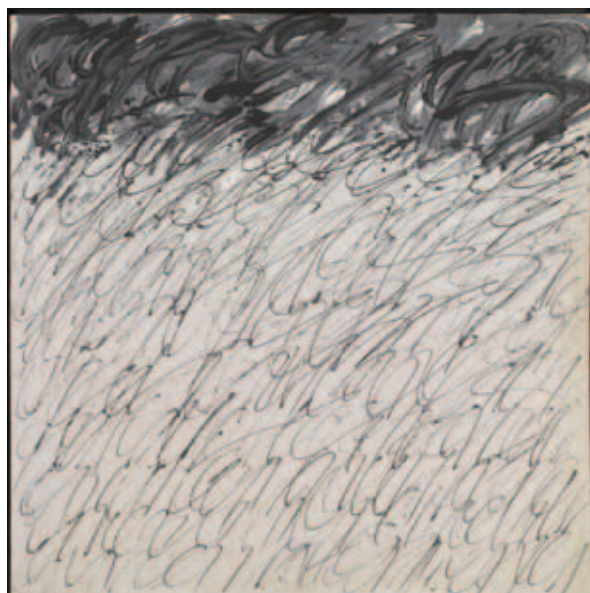
Años sesenta

La década de los sesenta se extiende desde el declive de la pintura informalista hasta las primeras manifestaciones del arte conceptual. Aquí encontramos tendencias pictóricas como el esencialismo de Pic Adrian o los *collages* expresionistas de Armand Cardona Torrandell y Modest Cuixart, la performance plástica del Grup Gallot de Sabadell, las investigaciones con papel de estaño de Joaquim Llucià y el trabajo cromático de Albert Ràfols Casamada. Paralelamente aparecen grupos de experimentación sonora como Música Oberta, impulsado por Josep Maria Mestres Quadreny, junto a las propuestas de raíz *povertà* de Antoni Llena, Jordi Galí, Sílvia Gubern y Juan Carlos Pérez Sánchez en el Jardí del Maduixer. En Lleida se funda el Grup Cogul, orientado hacia el *pop art*, que tuvo en la Petite Gallerie de la Alliance Française su espacio de visibilidad. La muestra MAN, los Salones de Mayo y las exposiciones *Machines*, en la Sala Leonart, y *Nuevas expresiones*, en la Gaspar, certifican el arraigo de las estéticas *pop* que preludiarían las prácticas conceptuales posteriores. En este sentido, el mural efímero de Joan Miró para la sede del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya constituye un punto de inflexión significativo, así como la Galería René Metras, que permitió ver el trabajo de los pintores franceses más importantes del momento.

La actividad teórica de este momento también resulta fundamental. Aquí encontramos desde Joan Perucho y Alexandre Cirici hasta Manuel Vázquez Montalbán, quien escribe para la revista *Hogares Modernos* bajo el seudónimo de *Jack el Decorador*, desde las publicaciones *Serra d'Or*, *Questions d'Art* y *Destino* a los ensayos de Xavier Rubert de Ventós, Romà Gubern, Eugenio Trías, Iván Tubau, Juan-Eduardo Cirlot y Terenci Moix.

Pere Noguera. *La fotocòpia com a obra-document*, 1971. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

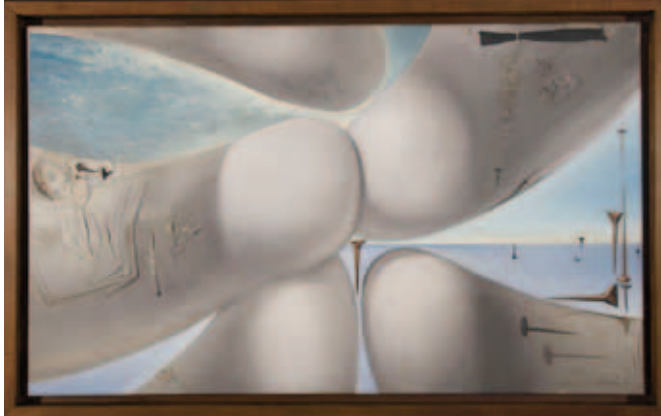

Joaquim Chancho. *Espai gestual 2*, 1974. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

Años setenta

Objeto de exhaustivas relecturas tanto museográficas como teóricas, el arte conceptual en Cataluña se ha convertido, al menos durante las últimas dos décadas, en una suerte de contra relato canónico dentro de la lectura de los años setenta. Grup de Treball, un colectivo fuertemente politizado, que reunió a diversos artistas cuyas trayectorias posteriores adquirieron gran relevancia, ocupa un lugar destacado dentro de esta genealogía crítica. Junto a éste, el Taller de Arquitectura, plataforma multidisciplinar integrada por pintores, poetas, arquitectos y cineastas, así como los grupos Gran de Gràcia, Praxis (Girona) y Tint-2 (Banyoles) componen un espectro que permite comprender el arraigo de los lenguajes desmaterializados y la crítica social en el contexto catalán.

La pintura de los setenta reúne, al menos, tres generaciones de artistas muy activos, desde Antoni Tàpies y Joan Ponç hasta Joaquim Chancho, Joan Pere Viladecans, Robert Llimós y Frederic Amat, pasando por Joan Hernández Pijuan, un vínculo entre ambas. Por otro lado, la fotografía engloba a Oriol Maspons y Colita con Manolo Laguillo.

Salvador Dalí. *El naixement d'una deessa* © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Madrid, 2015

Eugènia Balcells. *Fin*, 1977. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

Se aprecia un notable incremento de los espacios expositivos, sobre todo las galerías (Joan Prats, Ciento, Mec Mec, Trece, G, Sala Aixelà, Eude, 49, Maeght, Galería Cadaqués, etc). La Sala Trece en Sabadell y, sobre todo, la Sala Vinçon, un verdadero *meeting point* para la época, certifican la actividad artística de estos años que son, también, los de la aparición de diversas revistas contraculturales como *Ajoblanco*, *El Rollo enmascarado* y *Star*; de humor satírico, por ejemplo *El Jueves* y *Por Favor*; o de pensamiento político, como *El Viejo Topo*. La editorial Gustavo Gili, con sus colecciones sobre diseño y arquitectura, ocupa un lugar destacado, así como *CAU* y *Carrer de la Ciutat*. Llibres del Mall testimonia la importancia de la actividad poética a lo largo de este período.

LISTA DE ARTISTAS

Abad, Francesc
Adrian, Pic
Amat Noguera, Frederic
Argimon Gramell, Daniel
Arranz-Bravo, Eduard
Artigau Seguí, Francesc
Balcells, Eugènia
Barceló Artigues, Miquel
Bartolozzi, Rafael Lozano
Bechtold, Erwin
Benito, Jordi
Boix Pons, Esther
Bonet, Eugeni
Borrell Palazón, Alfons
Bosch Cruañas, Lluís
Brossa Cuervo, Joan
Broto Gimeno, José Manuel
Brunatto, Paolo
Cabral de Melo Neto, João
Cardona Torrandell, Armand
Català-Roca, Francesc
Chancho, Joaquim
Cirici Pellicer, Alexandre
Claramunt, Luis
Clavé Sanmartí, Antoni
Colita
Coma Estadella, Albert
Combalia, Victòria
Corberó Olivella, Xavier
Cristòfol Peralba, Leandre
Cuixart Tàpies, Modest
Cumella Serret, Antoni
Curós Ventura, Jordi
Dalí Domènech, Salvador
Esclusa Canals, Manuel
Esteva Grewe, Jacinto
Faber, Will
Ferrant Vázquez, Àngel
Ferrer Peralta, Magda
Furriols, Joan
García Sevilla, Ferran
Genovese, Eugene D.
Girona Benet, Maria
Grau, Eulàlia
Grau, Otto
Grau Garriga, Josep
Grau Masip, Xavier
Grup de Treball
Grup Gallot
Gubern, Silvia
Guinovart Bertran, Josep
Hamilton, Richard
Hernández Pijuan, Joan
Iglésias del Marquet, Josep
Jové Jové, Àngel
Laguillo Menéndez, Manolo
Lange, Oskar
Lieberman, Evsei
Llena Font, Antoni
Llimós, Robert
Llorens Artigas, Josep
Llucià Olivet, Joaquim
Noguera, Pere
Nunes, José María
Mas Argente, Antoni
Maspons Casades, Oriol
Mendel, Gerard
Mestres Quadreny, Josep
Maria
Miralda Bou, Antoni
Miró Ferrà, Joan
Miserachs, Xavier
Montañés Carmona, Rafael
Mor, Carles H.
Muntadas, Antoni
Muxart Domènech, Jaume
Pablo, Jordi
Planasdurà, Enric
Ponç Bonet, Joan
Ponsatí, Josep
Pomés Campello, Leopoldo
Portabella, Pere
Puigvert Pastells, Joaquim
Pujol, Carles
Ràfols Casamada, Albert
Rebull Torroja, Joan
Ribé, Àngels
Riera Toyos, Amèlia
Rivas Ribeiro, Humberto
Rossell, Benet
Roth, Dieter
Santos Torroella, Rafael
Serra Güell, Eudald
Selle, G.
Sirera, Ton
Subirà Puig, José
Subirachs Sitjar, Josep
Maria
Sucre de Grau, Josep Maria
de
Tàpies Puig, Antoni
Taylor, Fred M.
Tharrats Vidal, Joan Josep
Tolrà Abril, Josefa
Torres Monsó, Francesc
Valbuena Briones, Francesc
Vallès Simplicio, Romà
Vila Arrufat, Antoni
Vila Casas, Joan
Viladecans, Joan Pere
Villèlia Sanmartín, Moisès
Xifra, Jaume

ACTIVIDADES EN TORNO A LA EXPOSICIÓN

Conferencia

de **Valentín Roma**, comisario de la exposición junto con Pepe Serra y Juan José Lahuerta.
Miércoles 1 de julio, 18. 30 h. Auditorio del Museu Nacional

Visitas comentadas

Con Valentín Roma

Jueves de julio, a partir del 16, a las 18 h
Incluidas en la entrada de la exposición
Idioma: castellano. Imprescindible reserva T. 93 622 03 75 o grups@museunacional.cat
Plazas limitadas

Con monitor

Sábados, a las 11 h (castellano) y a las 12. 30 h (catalán), a partir del 11 de julio
Duración 1. 30 h. Incluidas en la entrada

Ciclo de cine en la Filmoteca de Catalunya

Raíces y resonancias

Películas de cine catalán de la época
Miércoles de septiembre, a partir del 16, 7 y 14 de octubre
Entrada individual: 4 €. Reducida: 3 €. - 20% en la entrada de la exposición presentando el tiquet de esta actividad

Mesas redondas

Jueves 15 de octubre

18 h ***Más allá de Dau al Set y del informalismo***

Plantea una aproximación crítica al arte de los años cincuenta en Cataluña, explorando aquellos autores y prácticas insuficientemente atendidos por los relatos tradicionales. Artistas como Josefa Tolrà, colectivos como Cobalto 49 o CLUB 49, áreas de trabajo como la *performance* o el teatro son algunos de los ámbitos que serán objeto de reflexión por parte de los ponentes.

19.15 h ***Desbordamientos de lo popular. Tres ensayos fundacionales***

La televisión (1965) de Romà Gubern, *Teoria de la sensibilitat* (1968) de Xavier Rubert de Ventós y *La filosofia i la seva ombra* (1969) d'Eugenio Trías son tres libros que podrían considerarse fundacionales en la década de los sesenta, atendiendo que inauguran una manera de narrar aquel momento desde las afueras de sus respectivas disciplinas. Esta mesa redonda pretende releerlos hoy, aventurando la hipótesis de que quizás en la transversalidad de estos ensayos hubo, o quizás hay, una propuesta historiográfica pendiente de ser continuada.

Jueves 22 de octubre

18 h **¿Otra transición hubiera sido posible? La escena libertaria y underground en Barcelona**

Esta mesa de debate arranca donde acaba la exposición *Del segundo origen. Artes en Cataluña, 1950- 1977*, con las imágenes de la multitudinaria manifestación de la CNT en Montjuïc, a los pies del Palau Nacional, y con las Jornadas Libertarias celebradas en el Parque Güell, ambas en 1977.

A partir de este conjunto de documentos se analizará cual fue la presencia del movimiento libertario y de la cultura *underground* en Barcelona durante los años setenta.

19.15 h **La historia del arte en Cataluña hoy**

En esta mesa se recoge el trabajo y las experiencias museográficas e investigadoras de una nueva generación de historiadores que en los últimos años se han aproximado al arte catalán desde perspectivas diferentes y formatos diversos. Se trata, por tanto, de indagar hacia donde pueden ir los relatos historiográficos futuros, qué nuevas metodologías pueden aportar y qué lugares quedan por explorar.

Los nombres de los participantes en las mesas redondas se anunciarán en la web del museo a partir del 15 de septiembre.

www.museunacional.cat

#artscatalunya

OBRAS EXPUESTAS

Años 50

001

Francesc Català-Roca

Libre de comptabilitat de la filmació de la pel·lícula «La Ciudad Condal en otoño»

1950

Libreta manuscrita / Libreta manuscrita / Handwritten notebook

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC), Barcelona

002

Modest Cuixart

El revés del que s'imaginen els homes o Metamorfosi de clown

1950

Tècnica mixta sobre paper / Técnica mixta sobre papel / Mixed media on paper

Col·lecció E. Isern Dalmau

003

Josep Llorens Artigas

Gerro

Cap a 1950

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

004

Joan Brossa / Joan Ponç / João Cabral de Melo Neto

Em va fer Joan Brossa / pròleg de João Cabral de Melo

1951

Monografia / Monografía / Monograph

Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació

005

Antoni Cumella

Sense títol

1951

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

006

Joan Ponç

Carrer sense cap mèrit arqueològic

1951

Guaix, grafit, pastel i tinta sobre paper / Gouache, grafito, pastel y tinta sobre papel / Gouache, graphite, pastel and ink on paper

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

007

Joan Rebull

Cristina

1951

Pedra / Piedra / Stone

Col·lecció particular N.S. Reus

008

Antoni Cumella

Sense títol

1952

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

009

Àngel Ferrant

Noies entrelaçades

1952

Suro, fusta, filferro, estuc i policromia / Corcho, madera, alambre, estuco y policromía / Cork, wood, wire, stucco and polychrome

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Adquisició, 2006

010

Josep Llorens Artigas

Gerro

1952

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

011

Eudald Serra

Col·loqui

1952

Pedra calcària / Piedra calcárea / Limestone

Col·lecció família Serra, Barcelona

012

Jordi Curós

Tots tres

1953

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

013

Joan Josep Tharrats

L'indiferent

1953

Collage i tinta xinesa / Collage y tinta china / Collage and Indian ink

Col·lecció particular

014

Esther Boix

Vellesa

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció Ricard Creus

015

Xavier Corberó

Pot

1954

Coure i plata repussats a la banya / Cobre y plata repujados con martillo de cuerno / Horn hammered copper and silver

Col·lecció de l'artista

016

Josep Guinovart

Crani

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció Maria Guinovart

Pélauzy

017

Josep Llorens Artigas

Gerro

1954

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

018

Antoni Mas

Els ocupants d'un carretó portuari
1954

Oli i acrílic sobre tela / Óleo y
acrílico sobre lienzo / Oil and
acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

019

Joan Miró

Pintura

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas

Fundació Joan Miró, Barcelona

020

Leopoldo Pomés

Consol Villaubi

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

021

Leopoldo Pomés

Consol Villaubi 2

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

022

Leopoldo Pomés

Nena a la neu

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

023

Leopoldo Pomés

Núria 4

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

024

Leopoldo Pomés

Núria 5

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

025

Leopoldo Pomés

Sobreimpressió

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

026

Antoni Clavé

*Dibuix preparatori per a la
maqueta del teló de l'obra «La
Peur», coreografia de Roland Petit*
1955

Tinta, llapis i guaix sobre paper /
Tinta, lápiz y gouache sobre papel /
Ink, pencil and gouache on paper

Col·lecció particular

027

Antoni Clavé

*Maqueta del teló per a l'obra «La
Peur», coreografia de Roland Petit*
1955

Cartró, fusta, cordill, guaix i llapis /
Cartón, madera, cordel, gouache
y lápiz / Cardboard, wood, cord,
gouache and pencil

Col·lecció particular

028

Antoni Cumella

Sense títol

1955

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

029

Francesc Torres Monsó

Retrat masculí

1955

Terra cuita / Terracota / Terracotta

Col·lecció particular, Girona

030

Antoni Clavé

*Teatrí per a l'acte únic de
l'obra «La Peur», coreografia
de Roland Petit*

1956

Collage de bastidors de fusta,
cordill, metall i roba / Collage de
bastidores de madera, cordel,
metal y tela / Collage of wood
stretchers, cord, metal and fabrics

Museu de les Arts Escèniques

(MAE) – Insitut del Teatre,

Barcelona

031

Xavier Corberó

Cap (de turc)

1956

Pedra granítica, bronze i base
de ferro oxidat / Piedra granítica,
bronce y base de hierro oxidado /
Granitic stone, bronze and oxidized
iron base

Col·lecció de l'artista

032

Antoni Cumella

Sense títol

1956

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

033

Maria Girona

Paisatge urbà

1956

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

034

Salvador Maurel

Fotografies del rodatge de la pel·lícula «Mañana ...» de José María Nunes

1956

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Filmoteca de Catalunya, Barcelona

035

Antoni Tàpies

[Sense títol]

1956

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.

Dipòsit Fundació Joan Brossa

036

Josefa Tolrà

Figura en espai fluídic

s/d

Tinta, retolador i aquarel·la sobre paper xarol / Tinta, rotulador y acuarela sobre papel charol / Ink, felt-tip pen and watercolour on glossy paper

Col·lecció particular Maria Tolrà

037

Josefa Tolrà

Mocador blanc brodat

1956

Teixit / Tejido / Fabrics

Col·lecció particular Maria Tolrà

038

Moisès Villèlia

Dos personajes (primera escultura de caña). Dibuix preparatori

1956

Tinta sobre paper envernissat / Tinta sobre papel barnizado / Ink on varnished paper

Col·lecció particular

039

Moisès Villèlia

Dos personajes

1956

Canya i cordill / Caña y cordel / Cane and cord

Col·lecció particular

040

Xavier Miserachs

Els Encants, Barcelona, 1957

Cap a 1956-1957

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació Agrolimen

041

Leandre Cristòfol

Harmonia estel·lar (Ralenti)

1957

Vareta metàl·lica, fusta, agulles de cap i vidre sobre suro / Varilla metálica, madera, alfileres y vidrio sobre corcho / Metal rod, wood, needles and glass on cork

Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

042

José María Nunes

Mañana ...

1957

Espanya

96 min

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Este Films; Enrique

Esteban; José María Nunes

Filmoteca de Catalunya,

Barcelona

043

Josep Guinovart

L'arbre

1958

Pintura i collage sobre fusta /

Pintura y collage sobre tabla /

Paint and collage on wood

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat

de Catalunya. Antiga col·lecció

Salvador Riera

044

Joaquim Puigvert

Exp. nº 1

1958

Espanya

1 min 30 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arrebato. Un

recorrido por el cine experimental

español», 2009, CAMEO, CCCB i

AC/E

045

Josep Maria Subirachs

Tekel

1958

Ferro i fusta / Hierro y madera /

Iron and wood

Col·lecció Espai Subirachs

046

Josep Maria de Sucre de Grau

Personatge

1958

Cera sobre paper encolat sobre fusta / Cera sobre papel encolado sobre madera / Wax on paper mounted on wood

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

047

Antoni Tàpies

Composició amb sorra blanca, núm. LXXX

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Fundació Suñol, Barcelona

048

Joan Vila Casas (Vilacasa)

Planimetria 58

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit

de Marie Christine Vila

049

Joan Vila Casas (Vilacasa)

Planimetria 58 X.I

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit

de Marie Christine Vila

050

Erwin Bechtold

Das Denkmal (El monumento)

1959

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Erwin Bechtold / Colecció

Christina Bechtold

051

Joaquim Puigvert

Exp. II

1959

Espanya

1 min 40 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arretrato».

Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i AC/E

052

Albert Ràfols Casamada

Blau profund

1959

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de

l'Ajuntament de Barcelona

053

Albert Ràfols Casamada

Paisatge

1959

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció Clara Ràfols

Años 60

054

Anònim

Fotografies de la segona acció conjunta del Grup Gallot a la plaça de Catalunya de Barcelona

24 de setembre de 1960

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit de Família Balsach-Peig

055

Grup Gallot

Antoni Angle, Llorenç Balsach, Joan Bermúdez, Alfons Borrell, Manuel Duque, Josep Llorens, Joaquim Montserrat i Lluís Vila Plana

Acció Gallot a la plaça de Catalunya de Barcelona

24 de setembre de 1960

Tècnica mixta sobre paper /

Tècnica mixta sobre paper / Mixed media on paper

Museu d'Art de Sabadell

056

NO-DO

Pintores de Acción (fragment)

Acció Gallot del 24 de setembre de 1960 a la plaça de Catalunya de Barcelona

Emissió: 24-10-1960 (NO-DO 929A)

Espanya

1 min 35 s (original 4 min 48 s)

Sonor / Sonoro / Sound

Museu d'Art de Sabadell

057

Salvador Dalí

Naixement d'una deessa

1960

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Museu Nacional d'Art de

Catalunya. Dipòsit de la

Generalitat de Catalunya, 2010

058

Jacinto Esteve / Paolo Brunatto

Notes sur l'émigration. Espagne

1960

1960

Barcelona

19 min

Sonor / Sonoro / Sound

Filmoteca de Catalunya, Barcelona

059

Albert Ràfols Casamada

Aurora roja

1960

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre

lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció particular, Barcelona

060

Romà Vallès

Cosmogonies. Sèrie blanca

1960

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre

lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció de l'artista

061

Albert Coma Estadella

Incisions

1961

Tècnica mixta sobre cartró /

Tècnica mixta sobre cartón /

Mixed media on cardboard

Col·lecció particular

062

Josep Maria Mestres Quadreny

Invencions mòbils

1961

Tinta sobre paper / Tinta sobre

papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Consorci

MACBA

063

Antoni Vila Arrufat

Fàbrica de Sabadell

1961

Gravat sobre paper / Grabado

sobre papel / Engraving on paper

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

064

Joaquim Llucià

Esplendor

1962

Collage

Col·lecció Fundació Vila Casas

065

Enric Planasdurà

Composició en negres i grisos

1962

Pols de marbre, pigment, guaix i vernís sobre cartolina / Polvo de mármol, pigmento, gouache y barniz sobre cartulina / Marble dust, pigment, gouache and varnish on card

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

066

Ton Sirera

Pintura 1962-63

1962

Espanya

5 min 10 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arrebató. Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i AC/E

067

Francesc Valbuena

Quatre posicions

1962

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

068

Romà Vallès

Cosmogonies. Sèrie color

1962

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció de l'artista

069

Pic Adrian

Complexe corpusculaire champ violet

1963

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

070

Daniel Argimon

Pintura

1963

Paper, oli i acrílic sobre tela / Papel, óleo y acrílico sobre lienzo / Paper, oil and acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

071

Colita

Bagur, invierno

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Còpia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

072

Colita

Carmen Amaya al rodatge de «Los Tarantos»

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Còpia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

073

Colita

Carmen, «La Taranta»

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Còpia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

074

Colita

Llegada a Barcelona. Carmen Amaya

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Còpia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

075

Will Faber

Mutació rítmica

1963

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Biblioteca Museu Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú

076

Magda Ferrer Peralta

Kenneth Rexroth

1963

Vinílic i grafit sobre tela / Vinílico y grafito sobre lienzo / Vinyl and graphite on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

077

Raimon Camprubí

Reconstrucció de l'exposició

«Machines» de 1964 a la galeria

Leonart de Barcelona

1964

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Arxiu de l'autor

078

Xavier Corberó

Cerimònia

1964

Bronze fos a la terra / Bronce fundido a la arena / Sand-casted bronze

Col·lecció de l'artista

079

Lluís Bosch

Neoformes «4»

1965

Acrílic i tela sobre tela / Acrílico y tela sobre lienzo / Acrylic and fabrics on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

080

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre I:

«Situations» IV, 120

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

081

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre II:

«*La Putain Respectueuse*»

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

082

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre III:

«*La République du Silence*»

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

083

Joan Furriols

Sense títol

1965

Ferro / Hierro / Iron

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

084

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

085

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

086

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

087

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

088

Pic Adrian

Complexe essentialiste

1966

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

089

Otto Grau

Nocturn

1966

Oli sobre cartró / Óleo sobre cartón / Oil on cardboard
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

090

Antoni Llana

Escultura dissecada

1966

Paper de cel·lofana, paper i goma escuma / Papel de celofán, papel y gomaespuma / Cellophane paper, paper and foam rubber
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

091

Oriol Maspons

Dalí amb Muses

1966

Gelatinobromur de plata sobre paper baritat / Gelatino-bromuro de plata sobre papel baritado / Silver gelatin print on baryta-coated paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

092

Oriol Maspons

Elsa Peretti

1966

Gelatinobromur de plata sobre paper baritat / Gelatino-bromuro de plata sobre papel baritado / Silver gelatin print on baryta-coated paper
Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

093

Joan Rabascall

Jazz Hot

1966

Collage sobre fusta / Collage sobre tabla / Collage on wood
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

094

Francesc Artigau

Estàtua eqüestre

1967

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Dipòsit de l'artista

095

Josep Guinovart

El Che

1967

Collage sobre paper / Collage sobre papel / Collage on paper
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

096

Antoni Miralda

La Cité du Loisir

1967

Fusta, pintura i figures de poliestirè / Madera, pintura y figuras de poliestireno / Wood, paint and polystyrene figures
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

097

Carles Santos

Conversa

1967

Espanya

4 min 40 s

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Pere Portabella – Films 59

DVD «Del éxtasis al arrebató. Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i AC/E

098

Jaume Xifra

Pochoir

1967

«Pochoir» (estergit) sobre paper / «Pochoir» (estarcido) sobre papel / 'Pochoir' (stencil) on paper
Col·lecció Rafael Tous

099

Eduard Arranz-Bravo

Sense títol

1968

Aquarel·la i tinta sobre paper /
Acuarela y tinta sobre papel /
Watercolour and ink on paper
Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

100

Àngel Jové

Petit homenatge a la flor de paret

1968

Impressió òfset, tinta xinesa i
pastel sobre paper / Impresión
offset, tinta china y pastel sobre
papel / Offset print, Indian ink and
pastel on paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

101

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968

Paper de cel·lofana, pedra
pintada, paper mecanografiat
i anella metàl·lica / Papel de
celofán, piedra pintada, papel
mecanografiado y anilla metálica /
Cellophane paper, painted stone,
typewritten paper and metallic ring
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

102

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968

Paper de cel·lofana i paper / Papel
de celofán y papel / Cellophane
paper and paper
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

103

Antoni Llena

Escultura dissecada - 1

1968

Paper manipulats / Papel
manipulado / Manipulated paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

104

Antoni Llena

Escultura dissecada - 2

1968

Paper manipulats / Papel
manipulado / Manipulated paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

105

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968 (2000)

Fotografia a les sals de plata
sobre paper / Fotografía a las
sales de plata sobre papel / Silver
gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

106

Oriol Maspons

Fotografia publicitària per al cartell

«Bocaccio for McCarthy»

1968

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromuro
de plata sobre papel baritado
/ Silver gelatin print on baryta-
coated paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

107

Oriol Maspons

Gogós del Bocaccio

1968

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromuro
de plata sobre papel baritado
/ Silver gelatin print on baryta-
coated paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

108

Rafael Montañés Carmona

A través de la neurosi d'angoixa

1968

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas
Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

109

José Subirà-Puig

L'Ange de la guerre

1968

Talla en roure / Talla en roble / Oak
wood carving
Col·lecció de l'artista

110

Zush

Boso y Solomo (Fingernail)

1968

Acrílic sobre cartró fusta / Acrílico
sobre cartón madera / Acrylic on
wood board
Fundació Suñol, Barcelona

111

Francesc Torres

Escultura. Prototip per a una

edició il·limitada

1968-1969

Cartró pintat / Cartón pintado /
Painted cardboard
Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

112

Albert Coma Estadella

Sense títol

1969

Tècnica mixta sobre fusta /
Técnica mixta sobre madera /
Mixed media on wood
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA. Dipòsit particular

113

Josep Grau Garriga

Objectes de consum

1969

Acrílic, fusta i cartró sobre tela
/ Acrílico, madera y cartón
sobre lienzo / Acrylic, wood and
cardboard on canvas
Col·lecció Esther i Jordi Grau

114

Pere Portabella

Miró l'altre

1969

Espanya
15 min
Sonor / Sonoro / Sound
Música: Carles Santos
Producció: Pere Portabella – Films
59
Arxiu Pere Portabella – Films 59
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA. Donació Pere Portabella

115

Àngels Ribé

Intersecció de llum

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

116

Àngels Ribé

Intersecció de pluja

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

117

Àngels Ribé

Intersecció d'onada

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

Años 70

118

Sergi Aguilar

Botons de puny i fotografies de l'exposició «Objectes-joia», Llibreria de la Rambla, Tarragona, 1970. Museografia d'Enric Franch

1970

Col·lecció particular

119

Benet Rossell

Glaçó-curtmetratge Doble Camí

1970

Vidre, resina de polièster, pel·lícula de 16 mm i micrografies / Vidrio, resina de polièster, película de 16 mm y micrografías / Glass, polyester resine, 16 mm film and micrographies

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

120

Joan Brossa

Espanya

1970-1971

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA

121

Joan Brossa

Poema visual

1970-1975

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

122

Joan Brossa

Stendhal

1970-1975

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

123

Joan Brossa

Localització del gust

1970-1978

Serigrafia i litografia sobre paper / Serigrafía y litografía sobre papel / Silkscreen and lithograph on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

124

Joan Brossa

Poema visual

1970-1978

Litografia sobre paper / Litografía sobre papel / Lithograph on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa. Dipòsit de l'Ajuntament de Barcelona

125

Joan Brossa

18 de juliol

1970-1982

Plàstic i tinta impresa sobre paper / Plástico y tinta impresa sobre papel / Plastic and printed ink on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

126

Joan Brossa

Miami Beach

1970-1989

Litografia i impressió òfset sobre paper / Litografía e impresión offset sobre papel / Lithograph and offset printing on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

127

Luis Claramunt

El ventorro de la alegría

1971

Oli sobre fusta / Óleo sobre tabla / Oil on wood
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

128

Robert Llimós

Cargolins (Espai ple)

1971

Acrílic sobre lona / Acrílico sobre

lona / Acrylic on canvas

Col·lecció «La Caixa», Art

Contemporani

129

Jaume Muxart

Galileo Galilei

1971

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de

l'Ajuntament de Barcelona

130

Benet Rossell

Glaçó-alter ego

1971

Vidre, resina de polièster i negatiu

fotogràfic / Vidrio, resina de

polièster y negativo fotográfico

/ Glass, polyester resine and

photographic negative

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat de

Catalunya

131

Benet Rossell

Glaçó-savage

1971

Vidre, resina de polièster i tinta

impresa / Vidrio, resina de

polièster y tinta impresa / Glass,

polyester resine and printed ink

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat de

Catalunya

132

Antoni Muntadas

Experiencias subsensoriales 1971-1973

Una documentación audiovisual – Muntadas/Bonet 1991-2009

1971-1973

Espanya

35 min

Sonor

Edición P.A.

Cortesía Studio Muntadas

133

Tint-1 / Tint-2

Xicu Cabanyes, Pere Comas,

Tomàs Cortada, Juan Luis

Dalda, Jaume Fàbrega,

Lluís Pau, Carles Martí, Jeroni

Moner, Esteve Palmada, Raimon

Planells, Josep Riera, Lluís Vilà

Materials relacionats amb les

accions artístiques dels grups Tint-

1 i Tint-2

1971-1977

Documents, cartells i altre tipus

de material gràfic / Documentos,

carteles y otro tipo de material

gráfico/ Documents, posters and

other types of graphic material

Col·lecció particular

134

Jordi Benito

Acción sobre papel de fumar

1972

Fotografia a les sals de plata

sobre paper / Fotografía a las

sales de plata sobre papel / Silver

gelatin print on paper

Col·lecció MACBA. Consorci

MACBA. Donació d'Antoni

Muntadas

135

Jordi Benito

Transformación de un terrón de

tierra mediante la descomposición

y la humedad

1972

Fotografia a les sals de plata

sobre cartonet / Fotografía a las

sales de plata sobre cartoncillo /

Silver gelatin print on cardboard

Col·lecció MACBA. Consorci

MACBA. Donació d'Antoni

Muntadas

136

Jordi Benito

Transformación del hielo en agua

mediante el calor del cuerpo

1972

Fotografia a les sals de plata

sobre paper / Fotografía a las

sales de plata sobre papel / Silver

gelatin print on paper

Col·lecció MACBA. Consorci

MACBA. Donació d'Antoni

Muntadas

137

Joan Hernández Pijuan

Colores per a l'Alzinerà Grossa

1972

Tinta xinesa i aquarel·la sobre

paper mil·limetrat / Tinta china y

acuarela sobre papel milimetrado

/ Indian ink and watercolour on

graph paper

Col·lecció de l'artista

138

Antoni Miralda / Benet Rossell

París la Cumparsita

1972

París

25 min

Sonor / Sonoro / Sound

Col·lecció MACBA. Fundació

MACBA

139

Amèlia Riera

Electrotèrmica núm. 2

1972

Assemblage, maniquí manipulats /

Assemblage, maniquí manipulado

/ Assemblage, manipulated

mannequin

Col·lecció de l'artista

140

Francesc Torres

Crossing from Shadow to Light

1972

Gelatinobromur de plata sobre

paper / Gelatino-bromuro de plata

sobre papel / Silver gelatin print

on paper

Col·lecció de l'artista. Cortesia

Galería Elba Benítez

141

Rafael Bartolozzi

Descenso escalera

1973

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat

de Catalunya. Antiga col·lecció

Salvador Riera

142

Manuel Esclusa

Fam

1973

Gelatinobromur de plata virat al seleni sobre paper / Gelatino-bromuro de plata virado al selenio sobre papel / Selenium toned silver gelatin print on paper
Col·lecció de l'artista

143

Eulàlia Grau

Interior d'un avió (Etnografia)

1973

Emulsió fotogràfica i anilines sobre tela / Emulsión fotográfica y anilinas sobre lienzo / Photographic emulsion and anilines on canvas
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació GR

144

Grup de Treball

Cartell del col·lectiu «Solidaritat amb el moviment obrer»

1973

Facsimil. Tinta impresa sobre paper / Facsimil. Tinta impresa sobre papel / Facsimile. Printed ink on paper
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

145

Joan Hernández Pijuan

Alzina de 0 a 100

1973

Llapis sobre paper / Lápiz sobre papel / Pencil on paper
Col·lecció de l'artista

146

Jordi Pablo

Peu artificial. 19 octubre 1972

1973

Cartró, fusta i pèl sintètic / Cartón, madera y pelo sintético / Cardboard, wood and synthetic hair
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació de Josep Maria Mestres Quadreny

147

Joan Pere Viladecans

Terminal

1973

Acrílic, guix i ossos sobre tela / Acrílico, yeso y huesos sobre lienzo / Acrylic, plaster and bones on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Dipòsit de l'artista

148

Francesc Abad

Recorregut diari

1974

Fotografies, mapes, bitllets i enregistrament sonor / Fotografías, mapas, billetes y grabación sonora / Photographs, maps, tickets and sound recording
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

149

José Manuel Broto

Sense títol

1974

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas
Fundació Suñol, Barcelona

150

Joaquim Chancho

Espai gestual 2

1974

Acrílic i grafit sobre tela / Acrílico y grafito sobre lienzo / Acrylic and graphite on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Procedent de la Diputació de Barcelona

151

Ferran García Sevilla

Deixeu-me veure allò que no es veu

1974

Gelatinobromur de plata sobre roba emulsionada / Gelatino-bromuro de plata sobre tela emulsionada / Silver gelatin print on emulsified fabric
Col·lecció Rafael Tous

152

Joan Hernández Pijuan

Paisatge amb acotació 0-A

1974

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció de l'artista

153

Joan Hernández Pijuan

Paisatge amb acotació 0-135

1974

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció de l'artista

154

Carlos Pazos

El amor duele (primera aproximación)

1974

Fotografia sobre roba emulsionada / Fotografía sobre tela emulsionada / Photography on emulsified canvas
Col·lecció de l'artista

155

Xavier Grau

Pintura núm. 11

1975

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Procedent de la Diputació de Barcelona

156

Pere Noguera

La Fotocòpia com a Obra-Document

1975

Publicació. Impressió òfset sobre paper / Publicación. Impresión offset sobre papel / Publication. Offset print on paper
Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació

157

Pere Noguera

La Fotocòpia com a Obra-Document

1975

Publicació. Impressió òfset sobre paper / Publicación. Impresión offset sobre papel / Publication. Offset print on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació de l'artista

158

Carles Pujol

Platja 30.9.75

1975

Fotografia cromogènica / Fotografía cromogénica / C-print
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

159

Eugeni Bonet

Photomatons

1976

Espanya

5 min 2 s

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Eugeni Bonet

Hamaca. Media & Video Art

Distribution from Spain, Barcelona

160

Joan Hernández Pijuan

Esbós per a l'Alziner

1976

Guaix sobre paper mil·limetrat /

Gouache sobre papel milimetrado /

Gouache on graph paper

Col·lecció de l'artista

161

Joan Hernández Pijuan

Sense títol 9

1976

Guaix i llapis sobre paper

mil·limetrat / Gouache y lápiz

sobre papel milimetrado /

Gouache and pencil on graph paper

Col·lecció de l'artista

162

Joan Hernández Pijuan

Sense títol 11

1976

Guaix i llapis sobre paper

mil·limetrat / Gouache y lápiz

sobre papel milimetrado /

Gouache and pencil on graph paper

Col·lecció de l'artista

163

Fina Miralles

Per la impunitat de la por (sèrie Matances)

1976

Tinta, carbonet, fotografies,

lletres transferibles i fil sobre

paper Guarro / Tinta, carboncillo,

fotografías, letras transferibles

e hilo sobre papel Guarro /

Ink, charcoal, photographs,

transferable letters and thread on

Guarro paper

Museu d'Art de Sabadell

164

Fina Miralles

Veure-hi no és estar viu (sèrie

Matances)

1976

Carbonet, fotografia i lletres

transferibles sobre paper Ingres

/ Carboncillo, fotografía y letras

transferibles sobre papel Ingres

/ Charcoal, photography and

transferable letters on Ingres

paper

Museu d'Art de Sabadell

165

Dieter Roth / Richard Hamilton / Chispas Luis

Canciones de Cadaqués

1976

Discs de vinil de 45 r.p.m. / Discos

de vinilo de 45 r.p.m. / 45 r.p.m.

LP

Col·lecció MACBA. Donació

Lafranco Bombelli

166

Federic Amat

Sèrie de cartrons Oaxaca núm. 2

1977

Tècnica mixta i collage sobre

paper fet a mà / Técnica mixta y

collage sobre papel hecho a mano

/ Mixed media and collage on

handmade paper

Col·lecció de l'artista

167

Federic Amat

Sin título

1977

Tècnica mixta sobre paper /

Técnica mixta sobre papel / Mixed

media on paper

Col·lecció de l'artista

168

Anònim

Federica Montseny a la

manifestació de la CNT a Montjuïc

1977

Gelatinobromur de plata sobre

paper / Gelatino-bromuro de plata

sobre papel / Silver gelatin print

on paper

Archivo FAL/CNT

169

Eugènia Balcells

Fin

1977

Impressió tipogràfica sobre paper

/ Impresión tipográfica sobre

papel / Typographic print on paper

Col·lecció MACBA. Fundació

MACBA

170

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material inorgànic i vidre

/ Madera, material inorgánico y

crystal / Wood, inorganic materials

and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

171

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material inorgànic i vidre

/ Madera, material inorgánico y

crystal / Wood, inorganic materials

and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

172

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material orgànic, material

inorgànic i vidre / Madera, material

orgánico, material inorgánico y

crystal / Wood, organic materials,

inorganic materials and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

173

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, pastilles, pintura i vidre /

Madera, pastillas, pintura y cristal

/ Wood, pills, paint and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

174

Alfons Borrell

9-8-77

Obra presentada a l'exposició
«Alfons Borrell», Fundació Joan
Miró (Barcelona), 1978
1977

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre
lienzo / Acrylic on canvas
Col·lecció de l'artista

175

Manolo Laguillo

Barcelona. Bar Izquierdo

1977

Gelatinobromur de plata sobre
paper / Gelatino-bromur de plata
sobre papel / Silver gelatin print
on paper
Col·lecció de l'artista

176

Josep Ponsatí

Josep Ponsatí. Barcelona, 1977

1977

Barcelona

8 min 26 s

Muda / Mute

Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

177

Humberto Rivas

Violeta la Burra y su madre

1978

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromur de
plata sobre papel baritado / Silver
gelatin print on baryta-coated
paper

Associació Arxiu Humberto Rivas

Del segundo origen. Artes en Cataluña, 1950-1977

Fechas: Del 2 de julio al 25 de octubre de 2015

Organiza y produce: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Colabora: Proyecto realizado con la colaboración especial del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Comisarios: Pepe Serra, Juan José Lahuerta y Valentín Roma

Lugar: Sala de exposiciones temporales 1

Entrada: 6 €

Publicación: Libro-álbum

Patrocinadores

Agrolimen⁷¹

fundació
abertis

Oficina de premsa

Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

  @MuseuNac_Cat

www.museunacional.cat